Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o usklađivanju obveza izvješćivanja u području politike o okolišu te o izmjeni direktiva 86/278/EEZ, 2002/49/EZ, 2004/35/EZ, 2007/2/EZ, 2009/147/EZ i 2010/63/EU, uredbi (EZ) br. 166/2006 i (EU) br. 995/2010 te uredbi Vijeća (EZ) br. 338/97 i (EZ) br. 2173/2005

(COM(2018) 381 final – 2018/0205 (COD))

(2019/C 110/19)

Izvjestitelj: **Vladimír NOVOTNÝ (CZ-I)**

Zahtjev za savjetovanje	Europski parlament, 11.6.2018.
	Vijeće, 22.6.2018.
Pravni temelj	članak 114., članak 192. stavak 1., članak 207. i članak 304. UFEU-a
Odluka Predsjedništva	17.4.2018. (u očekivanju zahtjeva za savjetovanje)
Nadležna stručna skupina	Stručna skupina za poljoprivredu, ruralni razvoj i okoliš
Datum usvajanja u Stručnoj skupini	5.10.2018.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju	12.12.2018.
Plenarno zasjedanje br.	359
Rezultat glasovanja	208/1/2
(za/protiv/suzdržani)	

1. **Zaključci i preporuke**

1.1. EGSO pozdravlja prijedlog Europske komisije za usklađivanje obveza izvješćivanja u području politike o okolišu i očekuje da će se njime povećati transparentnost izvješća i njihove izrade, pružiti empirijska podloga za procjenu učinkovitosti politika o okolišu, pojednostavniti postupci te smanjiti administrativno opterećenje Komisije i država članica.

1.2. EGSO u cijelosti podupire novi pristup Europske komisije izvješćivanju o okolišu, koji se temelji na dubinskoj modernizaciji postupaka za prikupljanje podataka, izvješćivanja i naknadne procjene učinka na okoliš s pomoću sustava INSPIRE i Copernicus te na prijenosu podataka u stvarnom vremenu i njihovoj elektroničkoj obradi. EGSO smatra kako je prijedlog Komisije u skladu s pristupom bolje regulative i programom REFIT.

1.3. EGSO preporučuje uporabu središnje baze podataka Europske agencije za okoliš (EEA) za povezivanje podataka i informacija o okolišu s geografskim, gospodarskim i socijalnim podatcima te za njihovo cjelovito tumačenje.

1.4. EGSO ponovno ističe potrebu da se organizacije civilnog društva u državama članicama uključe u izradu izvješća o okolišu i raspravu o njima.

1.5. EGSO smatra da prilagodba promjenama specifičnih uvjeta za izvješćivanje o okolišu, uz održavanje visoke kvalitete podataka i izvješća o okolišu, bolje funkcionira od strogog jedinstvenog univerzalnog pristupa.

1.6. EGSO je uvjeren da će se ažuriranjem izvješćivanja o okolišu i naknadnom obradom i procjenom podataka o okolišu uvelike pridonijeti postizanju ciljeva Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Aarhuška konvencija).

1.7. EGSO poziva vlade država članica EU-a, njihova tijela i agencije, Europsku komisiju i Europsku agenciju za zaštitu okoliša da pojačaju napore koje ulažu za poboljšanje dostupnosti, jasnoće i informativne vrijednosti izvješća o okolišu i informacija za velik dio civilnog društva i njegovih organizacija u tim pitanjima.

1.8. EGSO preporučuje da se ubuduće pravna stečevina Unije u području prikupljanja podataka, informiranja i izvješćivanja o okolišu redovito ocjenjuje i preispituje kako bi se smanjio vremenski razmak između prikupljanja, obrade i objavljivanja podataka te povećala njihova dostupnost, transparentnost i jasnoća.

1.9. EGSO poziva organizacije za zaštitu okoliša da aktivnije podupiru javnu svijest o stanju okoliša u svojim zemljama ili regijama. EGSO poziva Komisiju da te aktivnosti potiče i financira.

2. **Dokument Komisije**

2.1. Godine 2017. Komisija je objavila sveobuhvatnu evaluaciju u okviru provjere prikladnosti izvješćivanja o okolišu. Tom je evaluacijom bila obuhvaćena 181 obveza izvješćivanja utvrđena u 58 zakonodavnih akata EU-a o okolišu.

2.2. Ta je međusektorska i sveobuhvatna analiza obveza izvješćivanja ([1]) provedena kako bi se povećala transparentnost, pružila empirijska podloga za buduće evaluacije te pojednostavnilo i smanjilo administrativno opterećenje za države članice i Komisiju.

2.3. Pojedinačna ocjena dotičnih zakonskih akata pokazala je da postoji prostor za poboljšanje izvješćivanja u sljedećim zakonskim aktima:

— Direktivi 2002/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) o buci iz okoliša ([3]),

— Direktivi 2004/35/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([4]) o odgovornosti za okoliš ([5]),

— Direktivi 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([6]) o infrastrukturi za prostorne informacije (INSPIRE) ([7]),

— Direktivi 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([8]) i Direktivi Vijeća 92/43/EEZ ([9]) o pticama i staništima ([10]),

— Direktivi 2010/63/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([11]) o ispitivanju na životinjama ([12]),

— Uredbi (EZ) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ([13]) o Europskom registru ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari (E-PRTR) ([14]),

— Direktivi Vijeća 86/278/EEZ ([15]) o mulju iz otpadnih voda,

— Uredbi (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ([16]) o drvu,

([1]) SWD(2017) 230.
([2]) SL L 189, 18.7.2002., str. 12.
([3]) SWD(2016) 454.
([4]) SL L 143, 30.4.2004., str. 56.
([5]) SWD(2016) 121.
([6]) SL L 108, 25.4.2007., str. 1.
([7]) COM(2016) 478 i SWD(2016) 273.
([8]) SL L 20, 26.1.2010., str. 7.
([9]) SL L 206, 22.7.1992., str. 7.
([10]) SWD(2016) 472 final.
([11]) SL L 276, 20.10.2010., str. 3.
([12]) COM(2017) 631 i SWD(2017) 353.
([13]) SL L 33, 4.2.2006., str. 1.
([14]) SWD(2017) 711.
([15]) SL L 181, 4.7.1986., str. 6.
([16]) SL L 295, 12.11.2010., str. 23.

— Uredbi Vijeća (EZ) br. 338/97 ([17]) (CITES),

— Uredbi Vijeća (EZ) br. 2173/2005 ([18]) o provedbi zakona, upravljanju i trgovini u području šuma (FLEGT).

U tijeku je postupak usklađivanja postojećih prijedloga Europske komisije o pitkoj vodi, postojanim organskim onečišćujućim tvarima, ponovnoj uporabi otpadnih voda i plastičnim proizvodima za jednokratnu uporabu, podnesenih 2018.

2.4. Na temelju te evaluacije izrađeni su prijedlog usklađivanja pojedinih zakonskih akata o izvješćima o okolišu i detaljni plan provedbe predloženih izmjena.

2.5. Cilj je prijedloga optimizirati postojeće obveze u vezi s izvješćivanjem, transparentnošću i praćenjem provedbe kako je utvrđeno u pravu EU-a, uz istodobno poštovanje načela nužnosti, supsidijarnosti i proporcionalnosti. Prijedlogom se također nastoje uskladiti zahtjevi relevantnog zakonodavstva i poboljšati empirijska podloga za provedbu politike EU-a.

2.6. U prijedlog su uključene mjere za poboljšanje transparentnosti i supsidijarnosti (u osam zakonskih akata), pojednostavljenje ili isključivanje obveza izvješćivanja (u sedam zakonskih akata), usklađivanje rokova za izvješćivanje (u trima zakonskim aktima), pojednostavljivanje pregleda na razini cijelog EU-a i pojašnjenje uloge institucija EU-a (u osam zakonskih akata) te pripremu za buduće evaluacije (u pet zakonskih akata).

2.7. Prijedlogom se pomaže osigurati da javnost ima pristup jasnim informacijama o okolišu na nacionalnoj razini. Stoga će pridonijeti tome da javnost ima uvid u ono što se događa u području okoliša u Europi kao cjelini te će pomoći nacionalnim javnim tijelima u rješavanju prekograničnih problema. Prijedlogom bi se trebalo i smanjiti opterećenje država članica, ojačati supsidijarnost te učiniti informacije o provedbi dostupnijim javnosti.

3. **Opće napomene**

3.1. EGSO pozdravlja Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o usklađivanju obveza izvješćivanja o okolišu ([19]) kao ključni korak prema cjelokupnoj modernizaciji postupka izrade i podnošenja izvješća o okolišu. Njime se podupire korištenje sustava INSPIRE i Copernicus, elektroničkih alata za obradu podataka, prijenos podataka u stvarnom vremenu te, u pogledu komunikacije, prijelaz s formalnih pisanih izvješća na izgradnju dinamičnih središnjih baza podataka na razini Europske komisije i Europske agencije za okoliš. Nadovezujući se na stajalište Komisije i tekst Prijedloga uredbe EGSO primjećuje da se radi o isključivo postupovnim, a ne sadržajnim izmjenama u različitim pravnim dokumentima koji se odnose na odabir okolišnih pokazatelja, popis reguliranih tvari i njihove granične vrijednosti.

3.2. EGSO smatra da će pojednostavljivanjem i usklađivanjem postupaka za izradu i podnošenje izvješća o okolišu ta izvješća postati učinkovitija i transparentnija. EGSO očekuje da će se prijedlogom smanjiti opterećenje i troškovi povezani sa zahtjevima za izvješćivanje kako je utvrđeno zakonodavstvom EU-a području okoliša i znatno smanjiti vremenski razmak između prikupljanja i objavljivanja podataka.

3.3. EESC smatra da treba povećati ne samo dostupnost izvješća, već i njihovu jasnoću te jasnoću informacija za veliki dio civilnog društva. Ponovno naglašava važnu ulogu civilnog društva ne samo kao korisnika informacija o okolišu već i kao aktivnog sudionika prikupljanja tih informacija i sastavljanja tih izvješća te rasprave o njima. U tom kontekstu EGSO ističe važnost procjene utjecaja na okoliš i sudjelovanje civilnog društva u raspravi o njoj.

([17]) SL L 61, 3.3.1997., str. 1.
([18]) SL L 347, 30.12.2005., str. 1.
([19]) COM(2018) 381 final – 2018/0205 (COD).

3.4. Prijedlog revizije brojnih postojećih zakonodavnih akata dio je Programa Komisije za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT ([20])). EGSO je usvojio mišljenje o programu REFIT ([21]), u kojem je izrazio zabrinutost zbog nedostataka utvrđenih u procjenama učinaka na okoliš i naglasio potrebu za integriranom i uravnoteženom procjenom socijalne, gospodarske i ekološke dimenzije.

3.5. U svom mišljenju o preispitivanju provedbe politike EU-a u području okoliša ([22]) EGSO je istaknuo važnost uključivanja civilnog društva u donošenje odluka i reviziju, a to se također odnosi na preispitivanje zakonodavstva o izvješćivanju o okolišu.

3.6. U prijedlogu Europske komisije sadržana su unakrsna upućivanja na Direktivu 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([23]) o javnom pristupu informacijama o okolišu i Direktivu 2007/2/EZ o prostornim informacijama te je osigurana usklađenost sa zahtjevima iz tih direktiva. EGSO je usvojio mišljenje NAT/716 – Pristup pravosuđu na nacionalnoj razini u pogledu mjera kojima se provodi zakonodavstvo EU-a u području okoliša ([24]), u kojem je istaknuo važnost Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Aarhuška konvencija).

3.7. EGSO upozorava na činjenicu da, iako se prijedlog Europske komisije odnosi samo na izvješćivanje o okolišu kako je to propisano zakonodavstvom EU-a, znatan dio izvješćivanja o okolišu provodi se dobrovoljno na razini poduzeća, sindikata, gradova, općina, drugih organizacija i organizacija civilnog društva.

3.7.1. Primjeri takvih dobrovoljnih aktivnosti, uključujući izvješća o okolišu, su: Globalna inicijativa za izvješćivanje (GRI) koja se provodi na razini poduzeća; izvješća trgovačkih udruženja, kao što je inicijativa „Responsible Care” (CEFIC) u kemijskoj industriji; i izvješća o korporativnoj društvenoj odgovornosti (CSR), u koja je često uključen element zaštite okoliša.

3.7.2. Procjene učinka na okoliš i povezane informacije također se pružaju javnosti kao dio sustava upravljanja okolišem EMS i EMAS.

3.7.3. Aktivna uloga organizacija civilnog društva u ispitivanju izvješća u tim kontekstima odavno je dokazala svoju vrijednost, povećavajući povjerenje civilnog društva s jedne strane i poduzeća s druge strane. Na lokalnoj i međunarodnoj razini postupci procjene učinka na okoliš primjenjuju se i u području informacija o okolišu.

4. **Posebne napomene**

4.1. *Poboljšanje transparentnosti i supsidijarnosti*

EGSO smatra da se prijedlogom Europske komisije poboljšava transparentnost i omogućava lakši pristup javnosti informacijama o okolišu, uz očuvanje supsidijarnosti.

4.2. *Pojednostavljivanje ili isključivanje obveza izvješćivanja*

EGSO smatra da bi radi smanjenja administrativnog opterećenja bilo korisno pojednostaviti ili pronaći odgovarajuću zamjenu za postupak pružanja informacija temeljenih na tekstu i usredotočiti se na bolji pristup informacijama za javnost. EGSO poziva Europsku komisiju da uspostavi nekoliko glavnih zbirnih ekoloških pokazatelja koji bi bili razumljivi širokom krugu javnosti u državama članicama EU-a. To bi moglo olakšati zauzimanje stajališta o zaštiti okoliša u vlastitoj zemlji ili regiji i pokretanje inicijativa usmjerenih na pozitivne promjene.

([20]) https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly_hr

([21]) Mišljenje EGSO-a o programu REFIT (SL C 230, 14.7.2015., str. 66.).

([22]) Mišljenje EGSO-a o pregledu aktivnosti u području okoliša (SL C 345, 13.10.2017., str. 114.).

([23]) SL L 41, 14.2.2003., str. 26.

([24]) Mišljenje EGSO-a o pristupu pravosuđu na nacionalnoj razini u vezi s mjerama provedbe zakonodavstva EU-a o okolišu (SL C 129, 11.4.2018., str. 65.).

4.3. *Usklađivanje vremenskog rasporeda izvješćivanja*

EGSO podupire racionalizaciju rokova za podnošenje karata buke i akcijskih planova sukladno Direktivi 2002/49/EZ ([25]), osiguravanje dovoljno vremena za javno savjetovanje i jačanje sudjelovanja civilnog društva prilikom preispitivanja ili revidiranja akcijskih planova. EGSO podržava slične postupke u drugim zakonskim aktima, pod uvjetom da ne dođe do smanjenja kvalitete i dostupnosti podataka i izvješća o okolišu.

4.4. *Pojednostavnjenje pregleda na razini cijelog EU-a/pojašnjenje uloga institucija*

Prema mišljenju EGSO-a treba pojasniti i dodatno utvrditi ulogu Komisije i Europske agencije za zaštitu okoliša u relevantnim postupcima izvješćivanja.

4.5. *Priprema za buduće evaluacije*

EGSO pozdravlja činjenicu da su evaluacijom koju je provela Europska komisija otkrivena brojna udvostručavanja zahtjeva, poveznice koje nedostaju i zahtjevi koji nisu ključni, kako u strukturi podataka i izvješćivanja tako i u zahtjevima za učestalost, kao i drugi nedostatci povezani s učinkovitošću tih zahtjeva. EGSO smatra da će se u budućnosti utvrditi i drugi nedostatci. Stoga preporuča redovitu provedbu evaluacije u pogledu funkcioniranja pravne stečevine u tom području. Komisija bi trebala provoditi evaluacije i zahtijevati od država članica da dostave informacije potrebne za te evaluacije. U svom mišljenju SC/045 o zakonodavstvu otpornom na promjene ([26]) u budućnosti, EGSO je iznio preporuke za daljnje korake u donošenju budućeg zakonodavstva.

4.6. *Podatci u kontekstu*

EGSO preporučuje da se središnje baze podataka Europske agencije za zaštitu okoliša izrade na takav način da su podatci i informacije o okolišu povezani s geografskim, gospodarskim i socijalnim podatcima kako bi ih se moglo tumačiti na sveobuhvatan i objektivan način. EGSO pozdravlja poteze Europske komisije u pogledu uvođenja bolje regulative radi smanjenja administrativnog opterećenja u vezi s revizijom obveza izvješćivanja u skladu s Uredbom (EZ) br. 166/2006 (Uredba o Europskom registru ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari (E-PRTR)) o obvezama ograničene vrijednosti. Istodobno EGSO ukazuje na potrebu poštovanja načela povjerljivosti u pogledu određenih poslovnih tajni, iako to ne bi trebalo stvoriti prepreku za transparentnost i dostupnost izvješća i podataka o okolišu.

4.7. *Nekoliko pojedinačnih promjena*

EGSO smatra da bi predložene promjene trebale u budućnosti biti prilagođene specifičnostima pojedinih zakonskih odredbi kojima se utvrđuju zahtjevi za izvješćivanje o okolišu, a ne slijediti jedinstveni univerzalni pristupa. EGSO također podržava usklađivanje rokova za izvješćivanje iz Direktive 2009/147/EZ (Direktiva o pticama) i Direktive 92/43/EEZ (Direktiva o staništima).

4.8. *Poticanje javnosti na aktivnosti u području zaštite okoliša.*

EGSO poziva organizacije za zaštitu okoliša da aktivnije podupiru javnu svijest o stanju okoliša u svojim zemljama ili regijama. EGSO poziva Komisiju da te aktivnosti potiče i financira.

Bruxelles, 12. prosinca 2018.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Luca JAHIER

([25]) Direktiva 2007/2/EK
([26]) Mišljenje EGSO-a „Zakonodavstvo održivo u budućnosti” (SL C 487, 28.12.2016., str. 51.).